

POSITION PAPER

Ang maikling kwentong “Tata Selo” ni Rogelio Sikat ay isang nagsasalamin sa kalagayan ng mga magsasakang Pilipino na inaapi at pinagsasamantahan ng mga may-ari ng lupa. Ipinakita sa akda ang paghihirap ni Tata Selo, isang matandang magsasaka na pinagbawalan pa ring magsaka sa lupang matagal na niyang inalagaan. Dahil dito, hindi lamang siya nawalan ng kabuhayan, kundi pati ng dangan at pag-asa. Sa lipunang Pilipino ngayon, nananatili pa rin ang kawalan ng tunay na repara sa lupa at patuloy na api ang mga magsasaka. Naninindigan ako na dapat bigyang-pansin at ipatupad ng pamahalaan ang tunay na repara sa lupa upang mawakasan ang sistematikong pang-aapi sa mga magsasaka tulad ni Tata Selo.

Ang kwento ni Tata Selo ay hindi lamang isang personal na trahedya kundi isang mas malawak na larawan ng kawalang katarungan sa lipunan. Sa kwento, sinasabi ni Tata Selo. “Binabawi po niya ang aking saka... saan pa po ako pupunta kung wala na akong saka?” isang pahayag ng desperasyon ng isang taong inalisan ng kabuhayan. Ipinapakita rito na kahit ang mga taong nagpakahirap sa lupa ay walang karapatan dito dahil sa bulok na sistemang panglupa sa bansa. Bilang mambabasa, sa pananaw ko ay parang mali at di makatarungan ang sistemang nagbibigay ng kapangyarihan sa iilang may lupa habang sinasantabi ang mga tunay na nagbubungkal nito. Hindi dapat tinitiis ng isang lipunang makatao ang ganitong kalakaran.

Hanggang ngayon, makikita pa rin natin ang parehong problema sa lipunan. Ayon sa mga ulat ng Department of Agrarian Reform, marami pa ring magsasaka ang walang sariling lupang sinasaka, at madalas silang napipilitang magtrabaho sa ilalim ng mga may-ari ng lupa na kumikita mula sa kanilang pawis. Tulad ni Tata Selo, marami ang napipilitang lumaban o sumuko dahil sa kawalan ng katarungan. Ang patuloy na pagkaantala ng repara sa lupa ay nagpapatuloy ng siklo ng kahirapan sa sektor ng agrikultura. Isa ito sa napansin ko sa mga paghihirap ngayon ng mga magsasaka, bigyan natin sana ng halaga ang mga magsasaka at bigyan ng kaalaman ang mga mamamayan sa pinagdadaanan nila.

Mahalagang ipatupad ang tunay na reforma sa lupa dahil ito ang magbibigay ng kapangyarihan sa mga magsasaka na paunlarin ang kanilang kabuhayan at magkaroon ng dignidad. Hindi sapat ang pansamantalang tulong o pangakong reforma, kailangan ang konkretong aksyon. Ipinapakita ng kwento ni Rogelio Sikat na kapag pinilit ng lipunan ang mga inaapi nang sobra, sila ay mapipilitang lumaban tulad ng ginawa ni Tata Selo. Ang kanyang kwento ay isang paalala ng sakit at kawalang pag-asa na dulot ng kawalan ng hustisya.

Sa kabuuhan, ang “Tata Selo” ay isang panawagan para sa katarungan sa mga magsasaka at manggagawa sa lupa. Ipinapakita ng akda na ang pag-aari ng lupa ay hindi lamang usapin ng batas kundi ng moralidad at pagkakapantay-pantay. Dapat igiit ng pamahalaan ang tunay na reforma sa lupa at itaguyod ang karapatan ng mga magsasaka upang maiwasan ang pag-uulit ng trahedyang sinapit ni Tata Selo. Sa ganitong paraan, magiging makatao at makatarungan ang ating lipunan isang bansang nagbibigay-halaga sa pawis at paghihirap ng mga tunay na haligi ng agrikultura.